

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку створення, управління та функціонування системи мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів в Україні» (далі – проєкт постанови)

I. Визначення проблеми

Проєкт постанови розроблено з метою удосконалення механізму визначення ринкової вартості мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів (далі – МЗНН).

Постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2024 року № 1455 затверджено Порядок створення, управління та функціонування системи мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів в Україні (далі – Порядок).

Відповідно до вимог пункту 33 Порядку визначення ринкової вартості МЗНН для цілей цього Порядку здійснюється адміністратором на підставі Примірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі, затвердженої наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 18 лютого 2020 року № 275 (далі – наказ Мінекономіки). Разом з тим, зазначена методика застосовується для визначення замовником очікуваної вартості предмета закупівлі товарів, робіт та послуг, закупівля яких здійснюється відповідно до положень Закону України «Про публічні закупівлі» і не відповідає вимогам Закону України «Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів» (далі – Закон).

Згідно з частиною третьою статті 8 Закону методика обчислення рівня мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів (далі – Методика мінімальних запасів) розробляється та затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексі, з урахуванням вимог, визначених додатками I–III до Директиви Ради 2009/119/ЄС від 14 вересня 2009 року щодо зобов'язання держав-членів підтримувати мінімальний рівень резервів сирої нафти та/або нафтопродуктів.

Враховуючи викладене, Міненерго розроблено проєкт постанови, реалізація якого дозволить встановити в Методиці мінімальних запасів чіткий механізм визначення ринкової вартості МЗНН та привести положення Порядку у відповідність до вимог Закону, виключивши посилання на наказ Мінекономіки.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		–
Держава	+	
Суб'єкти господарювання	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва		–

Врегулювання цієї проблеми неможливе за допомогою ринкових механізмів, оскільки встановлення механізму визначення ринкової вартості МЗНН потребує державного регулювання. Діючі регуляторні акти, які могли б врегулювати проблему – відсутні.

Проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, оскільки механізм визначення ринкової вартості МЗНН в країні нормативно не врегульований.

II. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання є:

- 1) встановлення механізму визначення ринкової вартості МЗНН;
- 2) визначення чітких термінів та процедури, що робить процес більш прозорим та ефективним;
- 3) запровадження механізму розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти та його використання учасниками системи МЗНН при виконанні своїх зобов'язань щодо МЗНН.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Прийняття проекту постанови	Прийняття проекту постанови забезпечить встановлення механізму розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН.
Альтернатива 2. Залишення існуючої ситуації без змін	Залишення існуючої ситуації без змін призведе до того, що в країні буде відсутній необхідний механізм визначення розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН та, як наслідок, держава та суб'єкти ринку не зможуть виконувати вимоги Закону щодо створення та зберігання МЗНН, та реагувати на кризову ситуацію на ринку нафти та нафтопродуктів, особливо під час воєнного стану.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей.

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Втрати
Альтернатива 1 Прийняття проекту постанови	Дозволить встановити механізм розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН.	Витрати відсутні.
Альтернатива 2	Вигоди для держави відсутні, оскільки за відсутності	В країні буде відсутній необхідний механізм

Залишення існуючої ситуації без змін	механізму визначення розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН, держава в особі центральних органів виконавчої влади не зможе виконувати вимоги Закону щодо МЗНН та реагувати на кризову ситуацію на ринку нафти та нафтопродуктів, особливо під час воєнного стану.	визначення розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН та, як наслідок, держава в особі центральних органів виконавчої влади не зможе виконувати вимоги Закону щодо МЗНН та реагувати на кризову ситуацію на ринку нафти та нафтопродуктів, особливо під час воєнного стану, що може призвести до дестабілізації постачання нафтопродуктів в Україні, а також утворення дефіциту нафтопродуктів.
--------------------------------------	---	---

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Прийняття проєкту постанови не вплине на інтереси громадян.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	12	114	-	-	126
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	9,5	90,5	-	-	100

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття проєкту постанови	Прийняття проєкту постанови позитивно впливатиме на стабільність внутрішнього ринку, встановить чіткі механізми ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН, що дозволить знизити ризики виникнення дефіциту та цінових коливань сегменту, що у свою чергу сприятиме належному	Витрати підприємств, які здійснюють діяльність на ринку нафти та нафтопродуктів (суб'єкти ринку, що здійснюють ввезення нафти та/або нафтопродуктів у режимі імпорту та введення їх в обіг; суб'єкти ринку, що здійснюють виробництво нафтопродуктів та введення їх в обіг), які будуть надавати

	фінансовому стану суб'єктів галузі.	інформацію (в електронному вигляді) щодо прогностичних обсягів надходження, реалізації та запасів нафтопродуктів становитимуть 1 174 950 грн на рік.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Вигоди відсутні, оскільки відсутність механізму розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН у разі виникнення кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів може призвести до виникнення дефіциту та цінових коливань сегменту, та не сприятиме належному фінансовому стану суб'єктів господарювання.	Відсутність механізму розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН у разі виникнення кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів може призвести до дефіциту нафтопродуктів, їх дорожчання, а також до зниження стабільності забезпечення потреб споживачів України у нафтопродуктах.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень	
Альтернатива 1 Прийняття проекту постанови	Витрати підприємств, які здійснюють діяльність на ринку палив (суб'єкти ринку, що здійснюють ввезення нафти та/або нафтопродуктів у режимі імпорту та введення їх в обіг; суб'єкти ринку, що здійснюють виробництво нафтопродуктів та введення їх в обіг), які будуть надавати інформацію щодо фактичних обсягів надходження, реалізації та запасів нафтопродуктів (в електронному вигляді) становитимуть 1 174 950 на рік.	
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Витрати відсутні, оскільки інформація щодо фактичних обсягів надходження, реалізації та запасів нафтопродуктів суб'єктами ринку не надаватиметься.	

Внаслідок дії проекту постанови додаткові суми витрат у суб'єктів господарювання становитимуть 1 174 950 грн на рік.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Прийняття проекту постанови	4	Цілі державного регулювання будуть досягнуті повною мірою і дозволять впровадити механізм розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН, що у свою чергу зменшить вплив кризових ситуацій на господарство і благополуччя населення та буде важливим для функціонування економіки, належного фінансового стану суб'єктів галузі, стабільності забезпечення потреб громадян у нафтопродуктах та підтримки їх життєвого рівня.
Залишення існуючої ситуації без змін	1	Не дозволить досягти державного регулювання та забезпечити впровадження механізму розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН. Відсутність затвердженого механізму розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН під час кризових ситуацій та утворення дефіциту нафтопродуктів, їх дорожчання.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Прийняття проекту постанови	В результаті прийняття проекту постанови буде впроваджено механізм розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН, що у	Орієнтовні витрати підприємств, які здійснюють діяльність на ринку нафти та нафтопродуктів становитимуть	Прийняття проекту постанови дозволить повністю досягти цілі державного регулювання.

	свою чергу зменшить вплив кризових ситуацій на господарство і благополуччя населення та буде важливим для функціонування економіки, підтримки життєвого рівня громадян та стабільності забезпечення їх потреб у нафтопродуктах.	1 174 950 грн на рік.	
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні	Відсутні	Проблема продовжує існувати. Відсутність затвердженого механізму розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН. Це може призвести, у разі кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів, до дестабілізації постачання нафтопродуктів в Україні, утворення їх дефіциту та дорожчання і, як наслідок, до незабезпечення потреб споживачів нафтопродуктів України.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1 Прийняття проекту постанови	Прийняття проекту постанови забезпечить у повному обсязі досягнення задекларованих цілей та є єдиним необхідним і достатнім способом вирішення проблеми.	Ризик зовнішніх чинників на дію запропонованого проекту постанови не передбачається.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Залишення наявної на сьогодні ситуації без змін не забезпечить досягнення цілей.	Вплив зовнішніх факторів на дію проекту постанови не очікується.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Основним механізмом для розв'язання визначеної проблеми є прийняття проекту постанови, яким буде затверджено зміни до Порядку, та якою буде встановлено механізм розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН для виконання учасниками системи МЗНН зобов'язань відповідно до Закону.

Зазначений проект постанови дозволить:

встановити механізм визначення ринкової вартості нафти та нафтопродуктів зі складу МЗНН;

визначити чіткі терміни та процедури, що робить процес більш прозорим та ефективним;

запровадити механізм розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти та його використання учасниками системи МЗНН при виконанні своїх зобов'язань щодо МЗНН.

2. Заходи Міненерго, що пропонуються для розв'язання проблеми:

погодити проект постанови із ДРС та іншими заінтересованими органами;

направити проект постанови для проведення правової експертизи та визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи до Мін'юсту та НАЗК, а також подати на розгляд до Кабінету Міністрів України;

забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення на офіційному вебсайті Міненерго;

надання консультацій та роз'яснень щодо реалізації положень Порядку.

Суб'єктам господарювання необхідно ознайомитися із вимогами регуляторного акта (пошук та опрацювання регуляторного акта в мережі Інтернет).

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати на виконання вимог проєкту постанови для органів виконавчої влади не передбачаються.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акту

Строк дії проєкту постанови не обмежується у часі, що дасть змогу досягти цілей державного регулювання.

Проєкт постанови набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акту

Показниками результативності проєкту постанови є:

- 1) розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів, цільових фондів – не зміниться;
- 2) кількість суб'єктів господарювання, на які поширюватиметься дія проєкту постанови – 126;
- 3) розмір коштів, які витратимуться суб'єктом господарювання у зв'язку з виконанням вимог проєкту постанови для одного суб'єкта господарювання великого та середнього підприємництва – 1 174 950 грн за перший рік та 5 850 558 грн за п'ять років;
- 4) кількість часу, який витратиметься суб'єктом господарювання у зв'язку із виконанням вимог проєкту постанови для одного суб'єкта господарювання великого та середнього підприємництва – 6 год на місяць для підготовки та подання щодакдної інформації та 2 год на місяць – для щомісячної інформації, всього – 8 год на місяць;
- 5) рівень інформованості суб'єктів господарювання – високий.

Проєкт постанови та відповідний аналіз регуляторного впливу оприлюднюється на офіційному вебсайті Міненерго.

Додатковими показниками результативності проєкту постанови є:

визначення ринкової вартості нафти та нафтопродуктів зі складу МЗНН;
чіткі терміни та процедури інформаційного обміну між зацікавленими органами влади в рамках визначення ринкової вартості нафти та нафтопродуктів зі складу МЗНН;

визначення кількісних показників номенклатури нафти та нафтопродуктів для яких будуть застосовані ринкові індикатори.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності проєкту постанови будуть здійснюватися Міністерством енергетики України відповідно до вимог статті 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Базове відстеження результативності здійснюватиметься після набрання нею чинності у IV кварталі 2026 року, оскільки для цього використовуватимуться виключно статистичні показники.

Повторне відстеження результативності проєкту постанови здійснюватиметься не пізніше IV кварталу 2027 року.

За результатами даного відстеження відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичне відстеження результативності проєкту постанови буде здійснюватися один раз на кожні три роки після закінчення заходів повторного відстеження.

**Виконувач обов'язків Міністра
енергетики України**

Артем НЕКРАСОВ

« » 2025 р.

Додаток 1
до аналізу регуляторного
впливу

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва,
які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1.	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/ підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0,00	0,00
2.	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0,00	0,00
3.	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	8 727	43 635
4.	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	0,00	0,00
5.	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	0,00	0,00
6.	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	550	2 750
7.	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0,00	0,00
8.	Інше (витрати, пов'язані з ознайомленням співробітниками суб'єктів господарювання із запровадженими вимогами нормативно-правового акта), гривень	48,00	48,00
9.	РАЗОМ (сума рядків: 1+2+3+4+5+6+7+8), гривень	9 325	46 433
10.	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць, всього	126	126
11.	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	1 174 950	5 850 558